

מסמך מונגש - ט"ו בשבט תשפה

על עצים ואנשים

גפן היין היא שיח מטפס רב שנתי העשוי להגיע לגובה רב. השיח בעל עלים גדולים ושסועים ונשיר בחורף ענפי הגפן מצוידים בקנוקנות, שנכרכות מסביב לצמחים, עצים או עמודי תמך. בחודשי הקיץ מבשיל הפרי הברוני, שנקרא עינב. יין הוא משקה משכר המיוצר מענבים.

צעד בריקוד הקאנטרי שנקרא Vine והוא מדמה כיצד הזמורות (הענפים המרכזיים של הגפן) משתרגות אחת בשניה. הוא מורכב ממעבר בין פוזיציות הרגליים שניה ורביעית. קישור לצפייה:

<https://youtu.be/iVkhH4pOQd8>

ריקוד היין - יהונתן כרמון. קישור לצפייה: <https://www.youtube.com/watch?v=8ro-3qTS8qk>

בבלט דון קישוט הדמות המרכזית היא באסיליו, הספר של העיירה אשר מאוהב בקיטרי ואילו דו קישוט וסנשו פנשה הן דמויות משניות בבלט. ריקוד "השיכור", כוסות היין. קישור לצפייה:

https://youtu.be/0uWM_L7bmrE?si=ftG_ykzsC5bErHu-

קטלב מצוי הוא עץ ירוק עד, גזעו וענפיו המפותלים בולטים בקליפתם האדומה-חומה והחלקה. הקליפה נסדקת ללוחיות מסולסלות, מתקלפת ונושרת פעם בשנה בראשית הקיץ. מתחתיה נחשפת קליפה ירוקה וחדשה, אשר הולכת ומאדימה בהדרגה. פירותיו האדומים מזכירים את התות. עץ חזק ועמיד יותר מכל עץ חורש אחר.

"העץ" / 2021

ביצירה מציגה קרולין קרלסון מטאפורה פואטית מורכבת על הקשר בין האנושות לטבע. היצירה משקפת את תפיסת עולמה של קרלסון, הרואה באדם חלק בלתי נפרד מהיקום ומחזוריות הטבע ומביעה תקווה להתחדשות אל מול משבר אקולוגי, בדומה למיתוס עוף החול המתחדש מאפרו. בשיתוף פעולה עם מעצב התאורה רמי ניקולס והאמן הסיני גאו שינגיאן, נוצר מרחב בימתי המשלב תאורה ייחודית עם הקרנות של ציורי דיו מופשטים, היוצרים נופים דמיוניים ומרהיבים. קישור לצפייה:

<https://www.youtube.com/watch?v=YUMyl1wuHwc>

האלה הארץ ישראלית היא עץ רחב נוף שיכול להגיע לגובה של 10-15 מטרים. מבנה עליו מיוחד. העלים מחודדים ומסודרים בזוגות וצבעם ירוק כהה. גזעו מתפרס לענפים רחבים ופירותיו קטנים עגולים ואדומים בבשלותם. זהו עץ המוזכר במקורות היהודיים ומשמש כסמל לעמידות וחוסן.

אלה אלה. נפתלי קדוש 1991. קישור לצפייה :

<https://youtu.be/XNeXtuL2WCY?si=o9ayD7rVgEXwdO6F>

ריקוד העץ - בהשראה מהענפים הרחבים של העץ ומצמיחת העלים בזוגות . קישור צפייה :

<https://vimeo.com/69700322>

עץ האלון הוא מסמלי החורש הים-תיכוני בישראל. מתנשא לגובה של עד 20 מטר עם צמרת רחבה וגזע עבה ומחוספס. האלון מאופיין בעלים קשיחים ירוקים וכהים ובפריו המיוחד - הבלוט. האלון ידוע בעמידותו הרבה, באריכות ימיו המגיעה למאות שנים. עצתו החזקה והצפופה, בעלת הגוונים החומים-זהובים, הפכה אותו למבוקש במיוחד בתעשיית הרהיטים והנגרות. עץ האלון אחד מעמודי התווך החשובים של החורש הטבעי בישראל.

Drift Wood (2014)

רוני הלר מחול היפר ריאליסטי העוסק במשיכה להתקרב לטבע ובניסיון להפוך לחלק ממנו. דרך דימויים,

עוצמתיים והתמודדות עם אובייקטים בימתיים כבדים ורבי מבע, מתקיים ניסיון אמיץ ואמיתי לגעת בממשי

דרך היסוד והחומר "עץ". קישור לצפייה : <https://www.youtube.com/watch?v=b9ja-96VV3M>

לראיון עם היוצר קישור לצפייה : <https://www.youtube.com/watch?v=vgdRDi0gtKg>

מקורו של עץ הזית הוא במזרח התיכון, הוא אחד משבעת המינים שנשתבחה בהם ארץ ישראל. אחוזים בודדים מהפרחים שפורחים על כל עץ יהפכו לפרי שאנחנו מכירים ואוהבים.

רעות גז ואנג חיה ויוצרת בכפר האמנים עין הוד. קישור טעימה מווידאו דאנס שיצירה בין מטעי הזית שבעין

הוד. קישור לצפייה : <https://vimeo.com/445009372>

הברוש הוא עץ ירוק-עד, בעל עלים דביקים וריחניים, המהודקים אל הענף ודומים לקשקשים. לעץ גזע מרכזי יחיד, והוא עשוי להגיע עד לגובה של 20 מטר. קליפת העץ דביקה וריחנית בגלל הפרשת שרף הנוטף בעת פציעת העץ. עצי ברוש מצוי יכולים להגיע לגיל מופלג של מאות שנים.

לנוע כמו עץ. רנה שינפלד 2021. קישור צפייה : <https://youtu.be/-9AnPUThbCQ?si=MU8jmxJznajs97v8>

התמר הוא עץ פרי ממשפחת הדקליים. מקור שם העץ בשורש ת.מ.ר, שמשמעותו גובה. נחשב לעץ אציל. מאופיין בגזע ישר וחזק. בראש העץ כתר מרהיב של עלים ירוקים וארוכים בצורת כפות. התמר הינו אחד משבעת המינים. הלולב, הענף הצעיר ביותר הוא אחד מארבעת המינים. כל חלקיו משמשים את האדם. הענפים משמשים כסכך, הפירות משמשים לאכילה ולהכנת יין ודבש, סנסיני התמר לטאטוא ולקליעה, הגזע משמש לבנייה, לקירו ו עוד.

צדיק כתמר, יונתן גבאי 1965. קישור לצפייה :

<https://www.youtube.com/watch?v=ihIbS4lXDb4&t=28s>

הרימון מוצאו הים הכספי, משם הופץ לכל ארצות אגן הים התיכון לפני כ-5,000 שנים. הוא אחד משבעת המינים ומסמל בתרבויות רבות שפע ופריון, יופי וחוכמה. לכן השימוש בצורתו נפוץ כעיטור מבנים, מטבעות, לבוש ועוד. מקומות רבים קרויים על שמו. בתוך פרי הרימון נמצאים בין 200 ל-1,400 גרעינים אדמדמים הניתנים לאכילה.

הרימון. זאב חבצלת 1949. קישור לצפייה : <https://youtu.be/fzC5zxVxpB8?si=jeR1CiFkSA8wHIDC>

מערכי שיעור נוספים ביסודי. קישור :

https://pop.education.gov.il/tchumey_daat/mahol/elementary/topics-of-study/dance-on-israel-holidays/#:~:text=%D7%97%D7%96%D7%A8%D7%94%20%D7%9C%D7%A8%D7%90%D7%A9%20%D7%94%D7%93%D7%A3-%D7%98%22%D7%95%20%D7%91%D7%A9%D7%91%D7%98,-%D7%98%22%D7%95%20%D7%91%D7%A9%D7%91%D7%98%20%D7%91%D7%9E%D7%97%D7%95%D7%9C